

Asist. univ. drd. Tudor Chinariu

Consilier de Stat, Cancelaria Prim-ministrului, Guvernul României

Atribuțiile Jurisdicționale ale Birourilor electorale de circumscripție, potrivit Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale

Résumé. Les attributions juridictionnelles des bureaux électoraux de circonscription, conformément à la loi no. 67/2004 sur l'élection des autorités de l'administration publique locale

La Loi no. 67/2004 établit le régime applicable aux élections organisées pour désigner les autorités de l'administration publique locale – les conseils locaux, les conseils départementaux, les maires et les présidents des conseils départementaux.

La présente étude a un objet limité. D'abord, de point de vue institutionnel, l'étude envisage seulement les bureaux électoraux de circonscription, c'est-à-dire, les bureaux communaux, municipaux et de secteurs de la municipalité de Bucarest, ainsi que les bureaux départementaux et de la municipalité de Bucarest. En deuxième lieu, de point de vue matériel, de l'ensemble des attributions de ces bureaux, établies par la loi, l'étude examine seules les attributions juridictionnelles. Les bureaux électoraux de circonscription sont en fait des juridictions spéciales en matière électorale, qui traitent des demandes contentieuses, conformément à la règle de droit.

Pour chaque domaine de juridiction, la compétence matérielle de l'organe juridictionnel sera délimitée; les motifs de la demande, les solutions prononcées, les formes de publicité de la décision, ainsi que les voies de recours, seront également identifiés.

Abstract. The jurisdictional competences of the constituency election bureaus, according to Law no. 67/2004 for the election of local public administration

Law no. 67/2004 regulates the status of the elections for local public administration authorities – local counties, county councils, mayors and presidents of county councils.

The objective of the present study is rather limited. First of all, from the institutional point of view, the study refers only to the constituency election bureaus, the constituencies in communes, towns, municipalities and Bucharest Municipality districts, as well as to the county bureaus and those of the Bucharest Municipality.

Then, from the material point of view, out of the entire set of duties, as established by the law for these bureaus, the study identifies only the jurisdictional ones. In fact, the constituency election bureaus are special jurisdictions in electoral matters, solving contentious claims, according to the applicable law.

*For each area of jurisdiction, the jurisdictional organ's *ratione materiae* competence will be delimited; the merits of the claim, the solutions that may be rendered, the decisions' publicity forms, as well as the appeals against them, will also be identified.*

Legea nr. 67/2004¹ reglementează regimul alegerilor pentru desemnarea autorităților administrației publice locale – consiliile locale, primarii, consiliile județene, și președinții consiliilor județene.

Pentru alegerea consiliilor locale și a primarilor, fiecare comună, oraș, municipiu și subdiviziune administrativ-teritorială a municipiului constituie o circumscripție electorală.

Pentru alegerea consiliilor județene, a președintelui consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București și a primarului general al municipiului București, fiecare județ, respectiv municipiul București, constituie o circumscripție electorală.

În vederea organizării și desfășurării operațiunilor electorale, se înființează birourile electorale, autorități administrative autonome cu activitate temporară, după cum urmează: Biroul Electoral Central, birourile electorale de circumscripție județene și al municipiului București, birourile electorale de circumscripție comunale, orașenești, municipale și ale sectoarelor municipiului București și birourile electorale ale secțiilor de votare.

Birourile electorale sunt alcătuite numai din cetățeni cu drept de vot. Persoanele care candidează în alegeri, soții, rudele și afinii acestora până la gradul al doilea inclusiv, precum și persoanele care nu au exercițiul drepturilor electorale, nu pot fi membri ai birourilor electorale (art. 42).

În realizarea atribuțiilor ce revin birourilor electorale, membrii acestora exercită o funcție ce implică autoritatea de stat. Exercițarea corectă și imparțială a acestei funcții este obligatorie (art. 23). Reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale în birourile electorale nu pot primi și nu pot exercita alte însărcinări în afara celor prevăzute de prezenta lege [art. 41 alin. (1)].

Prezentul studiu are un obiect limitat. În primul rând, din punct de vedere *instituțional*, ne vom referi numai la birourile electorale de circumscripție, într-o primă secțiune la birourile comunale, orașenești, municipale și ale sectoarelor municipiului București, în a doua la birourile județene și al municipiului București.

În al doilea rând, din punct de vedere *material*, în privința acestor birouri, din ansamblul atribuțiilor stabilite de lege în sarcina lor sunt identificate numai cele jurisdicționale. Așa cum se va putea observa din analiza acestor atribuții, birourile electorale de circumscripție reprezintă jurisdicții administrative speciale în materie

---

¹ Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale (M. Of. nr. 271 din 29 martie 2004) a fost republicată în M. Of. nr. 333 din 17 mai 2007. Ulterior, Legea a mai fost modificată prin O.U.G. nr. 20/2008 privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale (M. Of. nr. 177 din 7 martie 2008), prin Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației (M. Of. nr. 196 din 13 martie 2008), prin Decizia Curții Constituționale nr. 1219/2007 (M. Of. nr. 117 din 14 februarie 2008) și prin O.U.G. nr. 32/2008 privind modificarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale și pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale (M. Of. nr. 217 din 21 martie 2008).

În continuare, în cuprinsul prezentului studiu, dacă nu se precizează altfel, articolele de lege la care se face referire sunt din acest act normativ, cu modificările și completările ulterioare.

electorală, instituite prin lege organică, și care soluționează cereri cu caracter contencios, în conformitate cu regula de drept.

În cazul fiecărui domeniu de jurisdicție va fi delimitată *competența materială* a autorității administrativ-jurisdicționale, vor fi identificate *motivele* pe care se poate sprijini cererea prin care este investit acesta, precum și *soluțiile* care pot fi pronunțate, formele de *publicitate* a hotărârii și *calea de atac* care poate fi exercitată împotriva acesteia.

I. Birourile electorale de circumscripție comunale, orășenești, municipale și ale sectoarelor municipiului București (denumite în continuare BEC) au atribuții jurisdicționale în următoarele domenii:

1. organizarea și stabilirea componenței birourilor electorale ale secțiilor de votare;
2. înregistrarea candidaturilor pentru primari și consilieri locali;
3. desfășurarea campaniei electorale pentru primari și consilii locale;
4. desfășurarea operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatelor votării, pentru primari și consilieri locali;
5. soluționarea contestațiilor referitoare la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare (denumite în continuare BES), altele decât cele prevăzute la punctul 4;
6. desfășurarea operațiunilor de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor pentru primari și consiliile locale, și de atribuire a mandatelor de consilieri locali;
7. soluționarea întâmpinărilor formulate cu privire la propriile hotărâri sau operațiuni.

1. BEC soluționează *contestațiile* formulate asupra modului de organizare și asupra componenței BES din circumscripția în care funcționează [art. 39 alin. (2)].

Termenul în care poate fi formulată contestația este de 48 de ore de la desemnarea președintelui și locțiitorului, respectiv de la completarea biroului [art. 39 alin. (1)]. Astfel, președintele și locțiitorul biroului secției de votare sunt desemnați prin tragere la sorți, de către președintele tribunalului în a cărui rază teritorială se află circumscripția respectivă, dintre persoanele înscrise pe o listă întocmită de prefect, la propunerea primarului. Pe lângă președinte și locțiitor, birourile se completează cu câte un reprezentant al formațiunilor politice care participă la alegeri, în ordinea descrescătoare a numărului de candidați propuși², în limita numărului de membri prevăzut de lege³.

În legătură cu acest proces de constituire a BES, pot apărea următoarele *motive de contestație*:

- a) președintele și locțiitorul sunt membri ai partidelor politice, încălcându-se interdicția stabilită de art. 28 alin. (3);

² Conform art. 28 alin. (7) coroborat cu art. 24 alin. (14) din lege.

³ Potrivit art. 28 alin. (1), birourile electorale ale secțiilor de votare sunt constituite dintr-un președinte, un locțiitor al acestuia și 5 membri în cazul secțiilor de votare din comune și orașe, respectiv 9 membri în cazul secțiilor de votare din municipii și din sectoarele municipiului București.

b) a intervenit un „caz deosebit” [art. 24 alin. (5)], care impune înlocuirea președintelui sau locțiitorului;

c) pot fi membri în birourile electorale numai cetățenii cu drept de vot [art. 23 alin. (2)];

d) nu pot fi membri în birou candidații în alegeri, soții, rudele și afiniile acestora până la gradul al doilea inclusiv, precum și persoanele care nu au exercițiul drepturilor electorale (art. 42);

e) completarea biroului cu reprezentanții formațiunilor politice care participă la alegeri nu s-a făcut potrivit criteriilor și procedurii stabilite de lege [art. 28 alin. (7)-(13)].

În soluționarea contestației, BEC va adopta o hotărâre, *soluțiile* putând fi de admitere sau de respingere. În caz de admitere, se dispune înlocuirea președintelui sau a locțiitorului desemnat cu nerespectarea prevederilor legale și desemnarea altui președinte sau locțiitor, respectiv anularea procedurii de completare efectuate cu încălcarea legii și reluarea acestei proceduri.

Contestația va putea fi respinsă ca inadmisibilă (depășește limitele controlului jurisdicțional stabilit de lege în atribuția BEC), neîntemeiată (aspectele semnalate neverificându-se în urma administrării probatoriului) sau tardivă (fiind introdusă după expirarea termenului prevăzut de lege).

Hotărârea de înlocuire a președintelui sau locțiitorului se comunică președintelui tribunalului, pentru a proceda la o nouă desemnare. Termenul de recomandare privind efectuarea acestei comunicări este de 24 de ore.

Deși legea omite să precizeze expres, este evident că hotărârea de anulare a procedurii de completare a biroului se comunică președintelui și locțiitorului, pentru a relua această procedură, în conformitate cu dispozițiile legale.

Legea nu stabilește, în privința hotărârilor emise în exercitarea acestei atribuții, alte forme de publicitate.

În privința posibilității exercitării unei *căi de atac*, hotărârea pronunțată de BEC în această materie este *definitivă și irevocabilă* [art. 39 alin. (3)].

2. BEC soluționează *cererile de înregistrare* a candidaturilor pentru funcția de primar și consilier local (art. 44). Acestea trebuie să fie făcute în scris, în 4 exemplare, de către formațiunile politice⁴ sau organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, sub semnătura conducerii organizațiilor județene ale acestora, iar în cazul candidaților independenți, pe baza listei susținătorilor.

---

⁴ Formațiunile politice care pot propune candidaturi sunt partidele politice sau alianțele politice, constituite potrivit Legii nr. 14/2003 a partidelor politice (M. Of. nr. 25 din 17 ianuarie 2003), ori alianțele electorale, care se pot constitui între partide politice și alianțe politice la nivel județean sau local, prin înregistrarea la biroul electoral de circumscripție județeană sau a municipiului București (art. 6). De asemenea, pot propune candidaturi organizațiile cetățenilor români aparținând minorităților naționale, prin „minoritate națională” înțelegându-se acea etnie care este reprezentată în Consiliul Minorităților Naționale (art. 7). Dat fiind că în înțelesul legii alegerilor locale aceste asociații sunt asimilate partidelor politice (art. 124), ne vom referi în continuare, generic, la toate organizațiile ce pot participa în alegerile locale, cu sintagma „formațiuni politice”.

Listele de candidați trebuie însoțite de declarațiile de acceptare a candidaturii, semnate și datate de candidați, de declarațiile privind calitatea de lucrător al securității sau colaborator al securității și de declarațiile de avere și de interese.

Listele însoțite de declarațiile amintite mai sus trebuie depuse cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor (art. 44).

În privința aspectelor ce vor face obiectul controlului jurisdicțional în acest caz, BEC va examina respectarea condițiilor legale pentru ca o persoană să poată candida, respectarea condițiilor de fond și de formă ale propunerii de candidat pentru primar, ale listei de candidați pentru consiliul local sau, după caz, ale listei susținătorilor candidatului independent, precum și respectarea condițiilor de fond și formă ale declarațiilor ce o însoțesc (art. 50).

Conform prevederilor art. 4 și 5 din Legea nr. 67/2004, pot candida cetățenii români, cu drept de vot, care:

- a) au împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de 23 de ani;
- b) nu fac parte din categoriile prevăzute la art. 40 alin. (3) din Constituția României, republicată⁵ (judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabiliți prin lege organică);
- c) au domiciliul pe teritoriul unității administrativ-teritoriale în care urmează să fie aleși;
- d) nu sunt debili sau alienați mintal, puși sub interdicție;
- e) nu sunt lipsiți de drepturile electorale, prin hotărâre judecătorească definitivă.

Cetățenii Uniunii Europene⁶, care au domiciliul sau reședința în România, au dreptul de a fi aleși, dacă îndeplinesc condițiile menționate mai sus pentru cetățenii români, precum și o serie de condiții specifice, prevăzute de Legea nr. 67/2004.

Astfel, cetățenii Uniunii Europene au dreptul de a fi aleși numai în funcția de consilier local și consilier județean (art. 4¹) și pot candida în unitatea administrativ-teritorială în care își au domiciliul. Propunerile de candidaturi se depun în aceleași condiții ca și pentru cetățenii români [art. 53¹ alin. (1)].

Condițiile menționate mai sus, atât în privința cetățenilor români, cât și a cetățenilor Uniunii Europene, trebuie să fie îndeplinite la data depunerii candidaturilor [art. 50 alin. (4)].

În privința condițiilor de fond și de formă ale propunerilor de candidați, acestea se referă la:

a) asumarea prin semnătură de către conducerea organizației județene a formațiunii politice a listei de candidați, precum și respectarea mențiunilor obligatorii pe care trebuie să le cuprindă aceasta: numele, prenumele, locul și data nașterii, domiciliul, conform actului de identitate, denumirea, seria și numărul actului de identitate, ocupația, profesiunea și apartenența politică a candidaților, iar în cazul alianțelor, și partidul politic care i-a propus [art. 45 alin. (3)];

b) întocmirea listelor astfel încât să asigure reprezentarea ambelor sexe [art. 6 alin. (1)];

⁵ M. Of. nr. 767 din 31 octombrie 2003.

⁶ În sensul prezentei legi, prin cetățenii Uniunii Europene se înțelege cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, altele decât România [art. 4¹ alin. (3)].

c) depunerea unei singure liste de consilieri locali și a unei singure candidaturi pentru primari, din partea unei formațiuni politice, pentru fiecare circumscripție (art. 47);

d) o persoană poate candida pentru un singur consiliu local și un singur consiliu județean și numai pentru o singură funcție de primar sau de președinte al consiliului județean [art. 6 alin. (5)];

e) o persoană poate candida, în același timp, pentru funcția de consilier local, de consilier județean și de primar. O persoană poate candida, în același timp, pentru funcția de consilier local, de consilier județean și de președinte al consiliului județean. O persoană nu poate candida, în același timp, pentru funcția de primar și pentru funcția de președinte al consiliului județean [art. 6 alin. (6)];

f) candidaturile depuse pe mai multe liste de candidați, sau atât pe liste, cât și ca independent sunt nule de drept [art. 6 alin. (8)];

g) acceptarea de către o persoană a unei candidaturi într-o singură circumscripție electorală, cu excepția cazului în care candidatura se depune atât pentru consiliul local, cât și pentru primar (art. 46);

h) susținerea candidaților independenți de către numărul de cetățeni prevăzut de lege (art. 48), lista susținătorilor trebuind să cuprindă mențiuni specifice (art. 49) și să fie însoțită de declarația pe proprie răspundere a persoanei care a întocmit-o, în sensul atestării veridicității semnăturilor [art. 49 alin. (1)].

În privința *declarațiilor* care trebuie să însoțească lista de candidați, acestea sunt:

a) declarație de acceptare a candidaturii, care trebuie să cuprindă numele, prenumele, domiciliul, partidul politic sau alianța care l-a propus, profesiunea, ocupația și apartenența politică a candidatului, consimțământul expres al acestuia de a candida pentru funcția respectivă, precum și precizarea că întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a candida [art. 45 alin. (5)];

b) în cazul candidaturii unui cetățean al Uniunii Europene, declarația de acceptare a candidaturii cuprinde numele, prenumele, statul membru de origine, adresa din România, ocupația, profesia și apartenența politică, consimțământul expres al acestuia de a candida pentru funcția respectivă, precum și precizarea că întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a candida. Declarația de acceptare a candidaturii este însoțită de un document care atestă adresa din România⁷ sau de un document emis de Oficiul Român pentru Imigrări. Odată cu depunerea candidaturii, pe lângă documentele necesare cetățenilor români, cetățenii Uniunii Europene prezintă un document care le atestă identitatea și o declarație pe propria răspundere care cuprinde următoarele mențiuni: a) că nu sunt lipsiți de dreptul de a candida în statul membru de origine în urma unei hotărâri judecătorești penale

---

⁷ Potrivit art. 22³ alin. (3), prin document care atestă adresa se înțelege unul dintre următoarele acte: a) acte încheiate în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare, privind titlul locativ, respectiv contractul de vânzare-cumpărare, contractul de închiriere și altele; b) declarația scrisă a găzduitorului, persoană fizică sau juridică, de primire în spațiu, însoțită de unul dintre documentele prevăzute la lit. a); c) declarația pe proprie răspundere a solicitantului, însoțită de nota de verificare a polițistului de ordine publică, prin care se certifică existența unui imobil, faptul că solicitantul locuiește efectiv la adresa declarată, pentru persoana fizică ce nu poate prezenta documentele prevăzute la lit. a) și b); d) documentul eliberat de primărie, din care să rezulte că solicitantul figurează înscris în Registrul agricol, pentru mediul rural.

sau civile definitive, și b) că nu dețin funcții în alt stat membru al Uniunii Europene, echivalente funcțiilor incompatibile în România cu statutul de ales local;

c) declarație prin care se arată dacă au avut sau nu calitatea de lucrător al securității sau de colaborator al securității, în temeiul art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității⁸; sunt exceptați de la această obligație candidații care la data de 22 decembrie 1989 nu împliniseră vârsta de 16 ani;

d) declarație de avere și de interese, în conformitate cu art. 40 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, cu modificările și completările ulterioare⁹, întocmite în scris, pe proprie răspundere, conform formularului prevăzut în anexa la Legea nr. 115/1996 privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere¹⁰, modificat prin O.U.G. nr. 14/2005 privind modificarea formularelor pentru declarația de avere și pentru declarația de interese¹¹.

Pentru toate aceste declarații, legea impune datarea și semnarea olografă.¹²

În cazul în care președintele BEC primește un dosar de candidatură incomplet sau întocmit greșit, în raport cu cerințele expuse mai sus, acesta are posibilitatea, făcând aplicarea dreptului comun în materie – art. 114 C. proc. civ., să pună în vedere delegatului formațiunii politice sau candidatului independent care a prezentat acel dosar, să completeze sau să modifice, pentru a pune în acord cu prevederile legale, documentele din dosarul de candidatură.

Referitor la *soluțiile* pe care le poate pronunța Biroul, acestea pot fi de admitere a cererii și de înregistrare a candidaturii (în cazul în care condițiile menționate mai sus sunt îndeplinite), sau de respingere a candidaturii (în caz contrar).

Un caz expres de respingere a candidaturii este reglementat în cazul candidaților cetățeni ai Uniunii Europene. Astfel, potrivit art. 53¹ alin. (5), în termen de 24 de ore de la depunerea candidaturii, biroul electoral de circumscripție respinge prin hotărâre toate propunerile de candidaturi care nu conțin, în declarația pe propria răspundere, mențiunea referitoare la interdicția judecătorească definitivă de a candida, pronunțată în statul de origine.

În ceea ce privește *publicitatea* hotărârii, legea stabilește că, în termen de 24 ore de la înregistrarea fiecărei candidaturi, unul din exemplarele propunerii de candidatură se afișează de către BEC la sediul său, la loc vizibil [art. 50 alin. (3)].

În cazul respingerii propunerii, în opinia noastră, o nouă candidatură sau propunerea respinsă, reiterată, poate fi depusă din partea aceleiași formațiuni politice, în termenul prevăzut de art. 44, cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor. Precizarea prezintă importanță atât în ceea ce privește candidaturile respinse pentru condiții de fond, care nu pot fi suplinite, caz în care formațiunea politică poate prezenta un alt

⁸ M. Of. nr. 182 din 10 martie 2008.

⁹ M. Of. nr. 359 din 25 mai 2007.

¹⁰ M. Of. nr. 263 din 28 octombrie 1996.

¹¹ M. Of. nr. 200 din 9 martie 2005.

¹² Articolul 2 alin. (2) din Hotărârea Biroului Electoral Central nr. 2/2008 privind întocmirea documentelor care însoțesc lista de candidați (M. Of. nr. 258 din 2 aprilie 2008).

candidat, cât și în ceea ce privește candidaturile respinse pentru condiții de formă, care pot fi remediate și propunerea inițială poate fi menținută.

În cazul admiterii cererii de înregistrare, legiuitorul a reglementat, în favoarea candidaților, posibilitatea renunțării la candidatură, care poate fi exercitată până la data rămânerii definitive a candidaturilor¹³.

Atât împotriva hotărârii de înregistrare a candidaturii, cât și a celei de respingere se poate face *contestație* (art. 52).

Astfel, acceptarea de către BEC a unei candidaturi poate fi contestată de către cetățeni, partide politice, alianțe politice și alianțe electorale, în termen de cel mult 48 de ore de la afișarea candidaturii.

Respingerea de către BEC a unei candidaturi poate fi contestată de către candidat sau de către formațiunea politică care a propus candidatura respectivă, în termen de cel mult 48 de ore de la respingere.

Contestațiile trebuie să cuprindă numele și prenumele, adresa și calitatea contestatarului, numele și prenumele persoanei a cărei candidatură a fost admisă sau respinsă, prezentarea temeiurilor contestației, data și semnătura contestatarului și indicarea, dacă este cazul, a persoanei desemnate să îl reprezinte.

Contestația și, dacă este cazul, cererea de recurs se depun la instanța competentă să le soluționeze, sub sancțiunea nulității.

Contestațiile privind admiterea sau respingerea candidaturilor se soluționează în termen de 48 de ore de la înregistrare, de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află circumscripția electorală. Judecata se face potrivit regulilor stabilite de lege pentru ordonanța președințială, cu participarea obligatorie a procurorului. Hotărârea nu se comunică.

Hotărârea dată în contestație poate fi atacată cu *recurs* în termen de 24 de ore de la pronunțare, la instanța ierarhic superioară. Recursul se soluționează în termen de 24 de ore de la înregistrare. Hotărârea pronunțată în recurs este definitivă și irevocabilă. Împotriva hotărârilor definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele judecătorești potrivit Legii nr. 67/2004, nu există cale de atac [art. 121 alin. (2)].

3. BEC soluționează *plângerile* cu privire la împiedicarea unei formațiuni politice sau a unui candidat independent de a-și desfășura campania electorală pentru funcția de primar și pentru consiliul local, în condițiile prevăzute de lege și cu respectarea deontologiei electorale [art. 77 alin. (1) teza a doua].

În campania electorală, candidații, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, precum și cetățenii au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără nicio discriminare, prin mitinguri, adunări, utilizarea televiziunii, a radioului, presei și a celorlalte mijloace de informare în masă [art. 62 alin. (1)].

Din competența generală de a veghea la corecta desfășurare a alegerilor [art. 77 alin. (1) teza întâi], legea limitează competența jurisdicțională în domeniul desfășurării campaniei electorale la acțiuni care au un anumit rezultat, acela de „împiedicare” a unei

---

¹³ După expirarea termenului de depunere a candidaturilor, la care se adaugă, dacă este cazul, termenele în care se exercită căile de atac, birourile electorale de circumscripție încheie un proces-verbal prin care constată rămânerea definitivă a candidaturilor (art. 53).

formațiuni politice de a-și desfășura campania potrivit legii. Având în vedere că actul normativ cadru stabilește două competențe jurisdicționale speciale (Consiliul Național al Audiovizualului, în materia campaniei audio-vizuale¹⁴, și polițiștii, în privința campaniei prin afișaj în locurile publice¹⁵), *per a contrario*, se deduce că propaganda electorală desfășurată prin celelalte mijloace prevăzute la art. 62 alin. (1) (prin presă, de exemplu) este supusă controlului prevăzut de art. 77 alin. (1).

În privința *soluțiilor* pe care le poate adopta Biroul în soluționarea plângerii, acestea pot fi de admitere sau de respingere. Soluția de respingere se poate întemeia pe inadmisibilitate (incidentă, în opinia noastră, ori de câte ori faptele sesizate nu pot avea drept urmare împiedicarea desfășurării campaniei de către unul dintre competitorii electorali), pe prematuritate sau tardivitate (dacă plângerea a fost formulată înainte de începerea, respectiv după încheierea campaniei electorale¹⁶) sau pe faptul că aceasta este neîntemeiată. Soluția de declinare se impune, de exemplu, atunci când situațiile semnalate se referă la campania audio-vizuală sau la cea desfășurată prin afișaj în locurile publice.

Totodată, indiferent de soluție, BEC poate sesiza autoritățile competente, dacă va considera că este necesară luarea unor măsuri administrative sau aplicarea unor sancțiuni contravenționale ori penale [art. 77 alin. (2)].

Referitor la condițiile de *publicitate*, hotărârea se publică în presă și se afișează la loc vizibil la sediul biroului electoral [art. 77 alin. (4)].

Împotriva soluției biroului electoral de circumscripție comunală, orășenească, municipală sau de sector al municipiului București se poate face *contestație* la Biroul electoral de circumscripție județeană, respectiv al municipiului București, hotărârea acestuia fiind definitivă [art. 77 alin. (3)].

4. BEC soluționează *contestațiile* făcute împotriva hotărârilor prin care s-au soluționat *întâmpinările* formulate în cadrul birourilor secțiilor de votare din acea circumscripție, cu privire la desfășurarea operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatelor votării pentru primar și consiliul local [art. 94, alin. (1) și art. 99 alin. (2) lit. j)].

În acest caz, *contestația* reprezintă o modalitate de control jurisdicțional, o cale de atac împotriva soluției pronunțate de BES în rezolvarea *întâmpinării*.

Potrivit art. 91, în timpul operațiunilor menționate mai sus, se pot face *întâmpinări* cu privire la modul cum s-au derulat acestea. Biroul electoral al secției de votare hotărăște de îndată asupra *întâmpinărilor* formulate. Împotriva soluției date cu ocazia rezolvării *întâmpinării* se pot formula *contestații* în scris. *Contestațiile* se înaintează la biroul electoral de circumscripție, în dosarul care conține procesul-verbal de numărare a voturilor, buletinele de vot nule și cele contestate (art. 92).

¹⁴ Art. 75.

¹⁵ Art. 103 lit. h) și i), coroborat cu art. 105 alin. (1) lit. a).

¹⁶ Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data desfășurării alegerilor și se încheie în ziua de sâmbătă care precede data alegerilor, la ora 7,00 (art. 61).

BEC se pronunță asupra acestor contestații printr-o hotărâre, *soluțiile* putând fi de admitere sau de respingere, dispunând și măsurile decurgând din soluția adoptată¹⁷. În cazul în care contestația este introdusă direct la BEC, fără ca anterior aspectele reclamate să fi făcut obiectul unei întâmpinări la BES, soluția este respingerea contestației ca inadmisibilă, având în vedere natura juridică a acesteia, de cale de atac împotriva soluției pronunțate în rezolvarea întâmpinării.

Atât contestația, cât și hotărârea pronunțată cu ocazia soluționării acesteia, sunt expuse pe scurt în procesul-verbal de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor și de atribuire a mandatelor de consilieri [art. 99 alin. (2) lit. j)], întocmit de BEC, legea neimpunând alte forme de publicitate.

Hotărârile BEC pronunțate în această materie sunt *definitive*, nefiind supuse niciunei căi de atac ordinare. Soluția BEC poate fi înfirmată numai prin calea de atac extraordinară a sesizării privind fraudă electorală, exercitată la Biroul Electoral Central, acesta putând dispune anularea alegerilor din circumscripția electorală respectivă [art. 37 alin. (1) lit. h)].

5. BEC soluționează și *alte contestații* cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare [art. 25 alin. (1) lit. h)], în afara celor care se referă la desfășurarea operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatelor votării pentru primar și consiliul local, tratate în secțiunea anterioară.

Birourile electorale ale secțiilor de votare au, de exemplu, atribuții privind conducerea operațiunilor de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acesteia (art. 29).

Împotriva modului în care se desfășoară aceste operațiuni, persoanele interesate pot formula contestații la BEC.

BEC soluționează aceste contestații, pronunțând soluții de admitere sau de respingere. În cazul în care pronunță admiterea, BEC va dispune și asupra măsurilor necesare pentru reintrarea în legalitate (anularea măsurii pentru menținerea ordinii care este ilegală sau disproporționată, eventual înlocuirea cu o altă măsură ș.a.).

Hotărârea pronunțată de BEC în soluționarea acestei categorii de contestații nu este supusă niciunei căi de atac.

6. BEC soluționează *întâmpinările* formulate cu privire la propriile operațiuni de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor pentru primar și consiliul local și de atribuire a mandatelor de consilieri locali [art. 99 alin. (2) lit. j) și art. 25 alin. (1) lit. h)].

Soluția poate fi de admitere sau de respingere a întâmpinării, aceasta fiind definitivă, nesupusă vreunei căi de atac ordinare, și care poate fi contestată numai în mod

---

¹⁷ De exemplu, dacă a admis o contestație formulată în urma considerării de către biroul secției de votare a unor buletine de vot nule, deși în cauză nu era incident niciunul dintre motivele de nulitate prevăzute la art. 89 alin. (1) lit. i) din lege, BEC trebuie să dispună refacerea procesului-verbal de numărare a voturilor încheiat de biroul secției de votare respective, care să cuprindă mențiunile corespunzătoare situației de fapt constatate.

excepțional, prin cererea de anulare a alegerilor, despre care am amintit mai sus. În cazul admiterii, în tot sau în parte, a întâmpinării, biroul va dispune reluarea operațiunii viciate și efectuarea sa în conformitate cu prevederile legale.

Biroul va expune, pe scurt, în procesul-verbal de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor și de atribuire a mandatelor de consilieri, obiectul întâmpinării și soluția adoptată [art. 99 alin. (2) lit. j)].

7. Atribuția BEC de a rezolva *întâmpinările* formulate cu privire la activitatea sa nu este limitată la operațiunile de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor pentru primar și consiliul local și de atribuire a mandatelor de consilieri, controlul jurisdicțional putând fi exercitat asupra tuturor operațiunilor și hotărârilor biroului, așa cum rezultă fără echivoc din competența generală stabilită de art. 25 alin. (1) lit. h).

În consecință, BEC va realiza un control jurisdicțional asupra propriilor acte¹⁸ ori de câte ori este sesizat cu astfel de întâmpinări, pronunțând o hotărâre care, în lipsa unei prevederi exprese a legii, nu este supusă niciunei căi de atac.

II. Birourile electorale de circumscripție județene și a municipiului București (denumite în continuare BEJ) au atribuții jurisdicționale în următoarele domenii:

1. înregistrarea alianțelor electorale;
2. înregistrarea candidaturilor pentru consiliile județene, pentru președinții consiliilor județene, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București;
3. desfășurarea campaniei electorale pentru consiliul județean, pentru președintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București;
4. desfășurarea operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatelor votării, în ceea ce privește consiliul județean, președintele consiliului județean, respectiv Consiliul General al Municipiului București și funcția de primar general al municipiului București;
5. desfășurarea operațiunilor de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor pentru consiliul județean, pentru președintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București, și de atribuire a mandatelor de consilieri județeni, respectiv de consilieri în Consiliul General al Municipiului București;
6. soluționarea întâmpinărilor formulate cu privire la propriile hotărâri sau operațiuni.

1. BEJ soluționează cererile de înregistrare a alianțelor electorale.

Alianțele electorale se pot constitui între partide politice sau alianțe politice la nivel județean sau local și se înregistrează la BEJ [art. 6 alin. (2)].

¹⁸ De exemplu, atunci când stabilește, în baza art. 25 alin. (1) lit. f), în funcție de numărul de alegători înscrși în listele electorale, numărul de susținători necesar pentru depunerea candidaturilor independente.

BEJ poate admite sau respinge înregistrarea. BEC va respinge cererea de înregistrare dacă unul dintre partidele politice sau una dintre alianțele politice componente ale alianței electorale nu este constituit(ă) potrivit Legii nr. 14/2003 a partidelor politice¹⁹, sau face parte dintr-o altă alianță electorală, anterior înregistrată la același nivel, județean sau local [art. 6 alin. (2)] ori dacă unul dintre partidele componente ale alianței electorale nu a dobândit personalitate juridică sau a fost absorbit, comasat, divizat total, dizolvat ori s-a autodizolvat, potrivit mențiunilor din Registrul partidelor politice de la Tribunalul București.

Legea nu precizează calea de atac împotriva hotărârii BEJ privind înregistrarea unei alianțe electorale. În opinia noastră, două proceduri pot fi urmate. Pe de o parte, hotărârea BEJ poate fi atacată de persoanele interesate cu contestație la Biroul Electoral Central, în baza competenței subsidiare a acestuia, de a soluționa orice contestație cu privire la organizarea și desfășurarea alegerii autorităților administrației publice locale, altele decât cele care, prin prevederi exprese, sunt date în competența birourilor electorale de circumscripție sau a instanțelor judecătorești [art. 37 alin. (1), lit. e)]. Pe de altă parte, hotărârea BEJ poate fi atacată potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004²⁰.

2. BEJ soluționează *cererile de înregistrare* a candidaturilor pentru funcțiile de președinte al consiliului județean, consilier județean, de consilier în Consiliul General al Municipiului București și de primar general al municipiului București (art. 44). Observațiile referitoare la condițiile de fond și de formă ale candidaturilor pentru primar și consiliul local, la soluțiile pe care le poate pronunța biroul în rezolvarea cererii, la publicitatea hotărârii (cuprinse în secțiunea I.2. a prezentului studiu), se aplică în mod corespunzător. Numai în privința contestației formulate împotriva hotărârii BEJ pronunțată în această materie există diferențe, instanța competentă fiind *tribunalul* în a cărei rază teritorială se află circumscripția electorală, hotărârea acestuia putând fi recurată la curtea de apel [art. 52 alin. (5)].

3. BEJ soluționează *plângerile* cu privire la împiedicarea unei formațiuni politice sau unui candidat independent de a-și desfășura campania electorală pentru consiliul județean, președinte al consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București, în condițiile prevăzute de lege și cu respectarea deontologiei electorale [art. 77 alin. (1) teza a doua].

Singura diferență față de atribuția corespunzătoare a BEC se referă la autoritatea competentă să soluționeze contestația formulată împotriva hotărârii prin care s-a soluționat de către BEJ plângerea, aceasta fiind Biroul Electoral Central [art. 77 alin. (3)].

4. BEJ soluționează *contestațiile* făcute împotriva hotărârilor prin care s-au soluționat întâmpinările formulate în cadrul birourilor secțiilor de votare din acea circumscripție, cu privire la desfășurarea operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare

¹⁹ M. Of. nr. 25 din 17 ianuarie 2003.

²⁰ M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004.

și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatelor votării pentru consiliul județean, președinte al consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București [art. 94 alin. (1) și art. 99 alin. (2) lit. j)].

BEC comunale, orașenești, municipale și ale sectoarelor municipiului București au obligația de a înainta către BEJ dosarele primite de la secțiile de votare care conțin procesul-verbal cu rezultatul numărării voturilor pentru consiliul județean, președinte al consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București, și pentru funcția de primar general al municipiului București, precum și contestațiile împotriva soluțiilor pronunțate asupra întâmpinărilor, buletinele de vot nule și cele contestate.

BEJ se pronunță asupra contestațiilor înainte de totalizarea voturilor și atribuirea mandatelor, hotărârea sa definitivă putând fi atacată doar cu cerere de anulare a alegerilor pentru fraudă electorală, formulată la Biroul Electoral Central.

5. BEJ soluționează *întâmpinările* formulate cu privire la propriile operațiuni de centralizare a voturilor, de constatare a rezultatelor alegerilor pentru consiliul județean, pentru președintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al municipiului București și pentru funcția de primar general al municipiului București, și de atribuire a mandatelor de consilieri județeni, respectiv a celor de consilieri în Consiliul General al Municipiului București [art. 99 alin. (2) lit. j) și art. 25 alin. (1) lit. h)].

Considerațiile cuprinse în secțiunea I.3. a prezentului studiu, cu referire la BEC, își găsesc aplicarea corespunzător și în privința BEJ.

6. Având în vedere că legea nu distinge, și având în vedere prevederile art. 132²¹, raportate la cele ale art. 25 alin. (1) lit. h), BEJ are aceeași competență generală de a soluționa, fără posibilitate de exercitare a unei căi de atac împotriva hotărârii pronunțate în acest caz, *întâmpinările* referitoare la orice aspect al propriei activități.

---

²¹ Conform art. 132, prin denumirea *birou electoral de circumscripție*, folosită în prezenta lege, se înțelege biroul electoral de circumscripție comunală, orașenească, municipală, inclusiv a municipiului București, și județeană, precum și a subdiviziunii administrativ-teritoriale a municipiului.